

MUZEUM STUTTHOF W SZTUTOWIE

Stutthof

Zeszyty Muzeum

6

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
1985

MUZEUM STUTTHOF
— KRONIKA WYDARZEŃ

NOWE NABYTKI W ZBIORACH I ARCHIWALIACH
MUZEUM STUTTHOF W SZTUTOWIE
W ROKU 1983

W r. 1983 zbiory muzealne Muzeum Stutthof powiększyły się o interesujące nowe nabytki, uzyskane w zakresie własnym oraz jako dary od byłych więźniów KL Stutthof. Szczególnie ciekawe dla poznania dziejów Stutthofu są deski z napisami pierwszych więźniów obozu, którzy brali udział przy budowie baraku Rapport-*abteilung* w październiku 1939 r. Widnieją na nich nazwiska Polaków z Pomorza Gdańskiego: Franciszka Czubka i Antoniego Meissnera. Deski te zostały odnalezione podczas prowadzonego w tym roku remontu ww. baraku. Również podczas prac remontowych odnaleziono fajkę drewnianą, lusterko oraz dla zbiorów archiwalnych pozyskano dwa listy pisane w języku niemieckim i kopertę firmową obozu koncentracyjnego Stutthof. Przedmioty te przekazał do zbiorów Muzeum Eugeniusz Lisowski z Elbląga.

Były więzień Stutthofu Franciszek Wysocki ofiarował Muzeum kasetkę wykonaną w obozie w 1943 r. przez Rosjanina — marynarza z Leningradu. Kasetkę tę Rosjanin podarował F. Wysockiemu w dowód wdzięczności za otrzymany chleb.

W tym roku Muzeum uzyskało również inne pamiątki po byłych więźniach Stutthofu, m.in. Leszek Korn z Warszawy ofiarował sygnet metalowy swego ojca Stanisława Korna. Sygnet ten został wykonany w obozie, posiada on wygrawerowany monogram „KS” i numer 78548.

Do Działu Zbiorów wpłynęła również papierośnica należąca do więźnia Stutthofu Tadeusza Müntza. Na wieczku papierośnicy wyryty został fragment ogrodzenia obozu wraz z wieżyczką strażniczą, trójkąt, numer obozowy 53080 i inicjały „T.M.”, a pod spodem wygrawerowano napis „KL Stutthof”. Na spodniej stronie papierośnicy wyryto fragment baraku oraz budynku krematorium i komory gazowej. Pamiątkę tę ofiarował Muzeum Władysław Sztembart z Legionowa.

Dział numizmatyczny powiększył się o 4 nowe medale pamiątkowe: z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni z wizerunkiem Okrętu Muzeum Błyskawica, medal wybity z okazji 30 rocznicy wyzwolenia ziemi malborskiej, medal PTTK za opiekę i współpracę oraz medal z wizerunkiem więźnia uzyskany z Muzeum Dachau.

Te nowe nabytki po odpowiednich zabiegach konserwatorskich będą wykorzystywane w celach wystawienniczych, jak również do prac badawczych i naukowych.

Zbiory archiwalne Muzeum Stutthof powiększyły się o 1000 opracowanych jednostek archiwalnych akt personalnych więźniów.

Z dokumentów zgromadzonych w Archiwum Muzeum Stutthof korzystali głównie pracownicy naukowcy Muzeum, studenci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz pani Maria Jezierska, która w tym roku ukończyła na podstawie dokumentacji b. KL Stutthof pracę pt. *Straceni w obozie Stutthof* i rozpoczęła jednocześnie kwerendę materiałów do pracy o radzieckich jeńcach wojennych osadzonych w Stutthofie.

Na podstawie częściowo zachowanej dokumentacji KL Stutthof udzielono 350

informacji w sprawie potwierdzenia pobytu w obozie b. więźniom, ich rodzinom i różnym instytucjom.

Muzealia oraz archiwalia Muzeum Stutthof eksponowane są na wystawach stałych na terenie Muzeum oraz wypożyczane poza Muzeum. W związku z prowadzonym remontem baraku Bunkry nieczynna była eksponowana tam dotychczas wystawa rzeźby, grafiki i malarstwa o tematyce martyrologicznej. Jednak grafiki i rysunki Józefa Łapińskiego zostały udostępnione na wystawę w Bibliotece Wojewódzkiej i w Szpitalu Wojskowym w Elblągu.

Archiwalia zostały wypożyczone Szkole Podstawowej nr 5 w Wejherowie na wystawę dotyczącą więźniów Stutthofu pochodzących z Wejherowa oraz na wystawę „Polacy na frontach II wojny światowej” eksponowaną w Malborku. Udostępnione zwiedzającym materiały z Muzeum Stutthof dotyczyły aresztowanych członków ruchu oporu i osadzonych w Stutthofie.

DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA MUZEUM STUTTHOF W ROKU 1983

1. „Pomorze Gdańskie w polityce III Rzeszy” — wystawa oświatowa eksponowana w Wejherowie w kwietniu 1983 r.
2. „Pomniki Walki i Męczeństwa Ziemi Gdańskiej i Elbląskiej w fotografii J. Uklejewskiego” — wystawa eksponowana w KMPiK w Gdańsku w kwietniu 1983 r.
3. Grafika S. Hoffmann i rysunki J. Łapińskiego eksponowane w kwietniu 1983 r. w Bibliotece Wojewódzkiej w Elblągu, w maju 1983 r. w Klubie Szpitala Wojskowego w Elblągu.
4. Materiały dotyczące więźniów, członków ruchu oporu oraz KL Stutthof eksponowane na wystawie wojewódzkiej „Polacy na frontach II wojny światowej” w Malborku od maja do października 1983 r.
5. Wystawa fotograficzna „Stutthof” — w Braunschweig (RFN) w kwietniu 1983 r.
6. „Żywi w KL Stutthof” — wystawa czasowa na terenie Muzeum od maja 1983 r.
7. „Antyfaszystowski ruch oporu w materiałach filatelistycznych” — wystawa czasowa z Muzeum Sachsenhausen w NRD, eksponowana w Muzeum Stutthof od 20 czerwca do 14 lipca 1983 r.
8. „Sztuka za drutami” (grafika, malarstwo, rysunki, sztuka użytkowa) — wystawa czasowa z Muzeum Sachsenhausen w NRD, eksponowana w Muzeum Stutthof od 15 lipca do 5 sierpnia 1983 r.

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W MUZEUM STUTTHOF W ROKU 1983

- 4 III — manifestacja antywojenna zorganizowana przez PRON woj. gdańskiego i elbląskiego
- 7 V — XVIII Wojewódzki Zlot Turystyczny ku Czcii Ofiar Stutthofu zorganizowany we współpracy z Oddziałem PTTK Marynarki Wojennej
- 8 V — manifestacja z okazji Dnia Zwycięstwa i 38 rocznicy wyzwolenia KL Stutthof
- 10 VI — przysięga junaków OHP z terenu woj. elbląskiego
- 4 IX — uroczystość religijna z okazji 44 rocznicy przybycia do KL Stutthof pierwszego transportu więźniów.

